

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovéj a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Martina Bargela v trestnej veci vyžiadanej osoby **R. M.**, v konaní o návrhu prokurátora Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici na vzatie vyžiadanej osoby do vydávacej väzby na základe európskeho zatýkacieho rozkazu, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 6. februára 2017 v Bratislave sťažnosť vyžiadanej osoby R. M. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 4Ntc/1/2017, z 27. januára 2017 a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku **sťažnosť** vyžiadanej osoby **R. M. sa z a m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Sudca Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní o návrhu prokurátora Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici na vzatie vyžiadanej osoby R. M. do vydávacej väzby vedenej na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 4Ntc/1/2017, uznesením z 27. januára 2017 rozhodol tak, že do konania o európskom zatýkacom rozkaze vo veci vyžiadanej osoby R. M. tlmočníka do českého jazyka, nepribral.

Proti tomuto uzneseniu ihneď po jeho vyhlásení zahlásila prostredníctvom svojho obhajcu Mgr. Romana Halušku, vyžiadaná osoba sťažnosť (č. l. 96), ktorú dodatočne odôvodnila prostredníctvom svojho ustanoveného obhajcu písomným podaním z 1. februára 2017.

Vyžiadaná osoba uviedla, že trvá na prítomnosti tlmočníka do českého jazyka a to z dôvodu, že je českej národnosti a čeština je jeho materinským jazykom a slovenský

jazyk neovláda na úrovni zabezpečujúcej jej riadne uplatnenie práv v konaní. Právo na preklad a tlmočenie je súčasťou základného práva obvineného, akým je právo na obhajobu a je zároveň zárukou práva obvineného na spravodlivý proces. V zmysle ustanovenia § 2 ods. 20 Trestného poriadku predstavuje jednu zo základných zásad trestného konania. Právo osoby stíhanej pre trestný čin na tlmočenie do jazyka, ktorému rozumie, je výlučne subjektívnym právom stíhanej osoby, ktoré jej patrí počas celého konania a s ohľadom na charakter konania o európskom zatýkacom rozkaze aj v takomto konaní. Domnieva sa, že ak osoba, proti ktorej sa konanie vedie kedykoľvek vyhlási, že žiada pomoc tlmočníka, orgány činné v trestnom konaní a súd sú povinné jej požiadavke vyhovieť. Orgánom činným v trestnom konaní a ani súdu neprináleží hodnotiť, či a do akej miery osoba, proti ktorej sa konanie vedie, ovláda tzv. procesný jazyk.

Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a uložil orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako nadriadený orgán pri rozhodovaní o sťažnosti v súlade s ustanovením § 192 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ Trestného poriadku na podklade sťažnosti vyžiadanej osoby R. M. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce tomuto výroku, pričom zistil, že sťažnosť nie je dôvodná.

Podľa čl. 47 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky kto vyhlási, že neovláda jazyk, v ktorom sa vedie konanie podľa ods. 2, má právo na tlmočníka.

Podľa článku 6 ods. 3 písm. a/ a písm. e/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva: byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom

obvinenia proti nemu a mať bezplatnú pomoc tlmočníka, ak nerozumie jazyku používanému pred súdom alebo týmto jazykom nehovorí.

Podľa § 14 ods. 2 zák. č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze (ďalej aj „zákon o EZR“) vyžiadaná osoba má v konaní o európskom zatýkacom rozkaze právo na tlmočníka a prekladateľa.⁹⁾

⁹⁾Podľa § 28 ods. 1 Trestného poriadku ak je potrebné pretlmočiť obsah výpovede alebo ak osoba uvedená v § 2 ods. 20 vyhlási, že nerozumie jazyku, v ktorom sa konanie vedie alebo nehovorí týmto jazykom, priberie sa tlmočník opatrením. Tlmočníkom môže byť výnimočne aj zapisovateľ. Ak obvinený využije svoje právo podľa § 2 ods. 20, pribratý tlmočník pretlmočí na jeho žiadosť aj jeho poradu s obhajcom v priebehu alebo v priamej súvislosti s procesným úkonom, s podaním opravného prostriedku alebo s inými procesnými podaniami.

Z obsahu spisu vyplýva, že Štátna prokuratúra Linz (č. l. 27) vydala 19. decembra 2016 európsky zatýkací rozkaz, sp. zn. 12St 213/16p, na štátneho občana Slovenskej republiky R. M., a to za účelom jeho trestného stíhania pre trestný čin krádeže vlámaním podľa § 127, § 128, § 129 Trestného zákona Rakúskej republiky, pričom vyžiadaná osoba je v súčasnosti vo výkone väzby v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a/ a písm. c/ Trestného poriadku na podklade uznesenia sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Zvolen z 11. decembra 2016 v inej trestnej veci (č. l. 31).

Z uvedeného dôvodu prokurátor Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici podal 3. januára 2017 na Krajský súd v Banskej Bystrici návrh na vzatie vyžiadanej osoby R. M. do vydávacej väzby, ktorá bude spočívať do času, kým pominú dôvody väzby a vyžiadaná osoba nastúpi výkon vydávacej väzby (č. l. 18).

V priebehu konania bola vyžiadaná osoba poučená v zmysle § 14 ods. 2 zákona o EZR o práve na tlmočníka a prekladateľa v konaní o európskom zatýkacom rozkaze, pričom vyžiadaná osoba vyhlásila, že právo na tlmočníka využíva (č. l. 85). Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením, sp. zn. 4Ntc/1/2017, z 27. januára 2017 rozhodol tak,

že do konania o európskom zatýkacom rozkaze vo veci vyžiadanej osoby R. M. tlmočníka do českého jazyka, nepribral (č. l. 94); Najvyšší súd Slovenskej republiky v tomto smere poukazuje na rozhodnutie krajského súdu, s ktorým sa stotožňuje a v podrobnostiach na jeho odôvodnenie odkazuje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky navyiac udáva, že hoci ustanovenie § 14 ods. 2 zákona o EZR zakotvuje právo vyžiadanej osoby na tlmočníka a prekladateľa, právo na tlmočníka v konaní, ktoré sa vedie v jazyku, ktorému podľa vyhlásenia vyžiadanej osoby nerozumie, garantované článkom 47 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, nemožno vykladať tak rozširujúco, že sa jedná o absolútne právo bez akýchkoľvek limitov tak, že by sa za každých okolností vyžiadanej osobe automaticky na základe svojvoľného jednostranného vyhlásenia vyžiadanej osoby, že žiada tlmočníka, ktoré nemá oporu v skutkových zisteniach, do konania tlmočník aj následne automaticky pribral. Vždy je potrebné posudzovať konkrétne okolnosti toho ktorého prípadu tak, aby tlmočník mal svoje opodstatnenie a slúžil na efektívne uplatňovanie práv obvineného. Rozhodujúca je materiálna podstata, t.j. či dotknutá osoba aj skutočne rozumie jazyku konania a obsahu vykonaných úkonov, a teda má dostatok informácií i jazykové schopnosti na riadne uplatnenie práva na obhajobu, prípadne práv poškodeného alebo práv iného subjektu trestného konania.

Článok 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd výslovne hovorí o práve na bezplatnú pomoc tlmočníka len u obvineného z trestného činu, ktorý nerozumie jazyku používanému pred súdom, alebo týmto jazykom nehovorí.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu navyiac vyplýva, že nie je porušením článku 6 ods. 3 písm. e/ citovaného Dohovoru, pokiaľ znalosť jazyka konajúceho súdu bola u obvineného dostatočná na to, aby proces vedený proti nemu mohol byť považovaný za spravodlivý.

Niet pochyb o tom, že podstate tohto konania vyžiadaná osoba porozumela, o čom svedčí obsah jej písomností v spise a rovnako obsah jej vyjadrení. Navyše vyžiadaná osoba pri svojom výsluchu dňa 27. januára 2017 explicitne uviedla, že **„pokiaľ ide o slovenský jazyk, tomu rozumiem, česky hovorím dobre, ale nerozumiem dobre právnickým termínom“ (č. l. 93 spisu).**

V tejto súvislosti k pribratiu tlmočníka najvyšší súd dodáva, že konanie pred krajským súdom je vedené v slovenskom jazyku. V priebehu konania preto vyžiadaná osoba **ako slovenský štátny občan majúci trvalý pobyt od 30. júna 1993** v L. na území S. (č. l. 64) neprišla do styku s iným ako slovenským jazykom v ústnej forme. (Menovaný je živnostníkom v L., základnú a strednú školu absolvoval na S., vodičský preukaz získal na S.). Pokiaľ ide o prekladateľa, doposiaľ jediná písomnosť v cudzom jazyku (európsky zatýkací rozkaz), bola prekladom do slovenského jazyka aj zrealizovaná (č. l. 24).

Najvyšší súd poznamenáva, že v zmysle platnej právnej úpravy aj v prípade, ak by napríklad európsky zatýkací rozkaz bol vydaný v Českej republike, preklad európskeho zatýkacieho rozkazu v konaní podľa zákona o európskom zatýkacom rozkaze do slovenského jazyka, **sa nevyžaduje**. (§ 15 ods. 1 zákona o EZR v spojení s oznámením MZV č. 222/2005 Z. z.).

K námietke vyžiadanej osoby, že nerozumie „*právnickým termínom*“, túto súd rovnako vyhodnotil ako nedôvodnú. Táto povinnosť vyplýva v rámci poskytovania účinnej právnej pomoci každému advokátovi (obhajcovi) voči svojmu klientovi a teda aj ustanovenému obhajcovi Mgr. Romanovi Haluškovi – advokátovi, ktorý bol pri výsluchu vyžiadanej osoby osobne prítomný.

Bez ohľadu na vyššie uvedené však Najvyšší súd Slovenskej republiky pripomína, že účelom konania o návrhu na vzatie do vydávacej väzby nie je skúmanie otázky viny alebo nevinu, ale len otázka, či sú splnené zákonné predpoklady na vzatie vyžiadanej osoby do vydávacej väzby. V takom konaní sa neskúma otázka prezumpcie nevinu, trestnosť činu a ani právo na obhajobu v rozsahu, ktorý je v konaní pred trestným súdom Slovenskej republiky obvinenej osobe ústavne zaručený. Súd nepreskúmava dôvodnosť podozrenia zo spáchania skutku, pre ktorý je osoba vyžiadaná a správnosť právnej kvalifikácie tohto činu z hľadiska práva štátu pôvodu, ale len „*zabezpečenie prítomnosti vyžiadanej osoby v konaní o európskom zatýkacom rozkaze na území Slovenskej republiky alebo na zabránenie, aby nedošlo k zmareniu účelu tohto konania*“ (§ 16 ods. 1 zákona o EZR).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vyhodnotil na základe vyššie uvedeného sťažnosť vyžiadanej osoby ako nedôvodnú, a preto ju postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 6. februára 2017

JUDr. Alena Š i š k o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová